

IMPLEMENTATIEKAART NETWERK: VAN SPREEKKAMER NAAR LEEFSTIJLINTERVENTIE

Een gezonde leefstijl kan ziektes, complicaties of medicijngebruik voorkomen of verminderen. Leefstijlbegeleiding voor patiënten draagt daarmee bij aan de juiste zorg op de juiste plek. Zorgverleners, zoals medisch specialisten en verpleegkundigen, kunnen mogelijkheden voor leefstijlverbeteringen bij patiënten signaleren en agenderen. Patiënten worden dan doorverwezen naar een collega met

de juiste expertise. Hiervoor is een 'sociaal netwerk' rondom het ziekenhuis noodzakelijk: een netwerk van professionals binnen en buiten het ziekenhuis dat patiënten diverse vormen van leefstijlbegeleiding kan bieden. In deze implementatiekaart geven de Federatie Medisch Specialisten en de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) handvatten voor het inrichten van een dergelijk netwerk.

Om het sociale netwerk in te richten, moet er draagvlak zijn onder alle betrokken partijen. Het onderstaande stappenplan ondersteunt hierbij:

STAP 1

Spreek als Raad van Bestuur de noodzaak uit van agendering van en doorverwijzing naar leefstijlinterventies door zorgverleners in de tweede lijn. Bespreek dit met de medische en verpleegkundige staf en stel een projectleider aan om een sociaal netwerk verder in te richten.

STAP 2

De projectleider richt een interne werkgroep op, met een vertegenwoordiging van de medische en verpleegkundige staf om:

- leefstijlbegeleiding te agenderen bij zorgverleners in het ziekenhuis;
- vast te stellen in welke situaties het ziekenhuis een (leefstijl) interventie nodig acht.
- praktische vragen te beantwoorden als: Wat hebben zorgverleners nodig om het gesprek met de patiënt over leefstijl te voeren? Hoe willen zij doorverwijzen?

STAP 3

Bouw vanuit het ziekenhuis een netwerk op van programma's in de regio. De projectleider legt contacten met deze programma's en inventariseert welke programma's er in de regio lopen, voor welke doelgroepen, in welke mate deze effectief zijn en of deze vergoed worden door de zorgverzekeraar of gemeente.

Voorbeeld:

Medisch specialisten op de afdeling vaatchirurgie in het Slingeland ziekenhuis verwijzen patiënten door naar de [lokale beweegmakelaar](#) voor een passend beweegadvies.

“Ziekte is vaak een opeenstapeling van dingen waaronder sociaal-economische status en huisvesting. De benadering zou breder moeten zijn dan enkel een curatieve behandeling. Als specialist kun je niet alles oplossen, maar wel de juiste hulp aanbieden.”

Maurits van der Veen (cardioloog)

STAP 4

Bepaal in de werkgroep of deze lokale programma's geschikt zijn om patiënten vanuit het ziekenhuis naar door te verwijzen. Zorg voor draagvlak voor deze programma's in de medische en verpleegkundige staf. Informeer de financiers van de betreffende programma's over de voorgenomen samenwerking.

STAP 5

Maak afspraken over de doorverwijzing naar deze programma's, verantwoordelijkheid en informatievoorziening. Wie en wat is er nodig om goed en laagdrempelig door te verwijzen? Hoe wordt de verantwoordelijkheid geregeld? Bespreek deze doorverwijzing en samenwerking met de programma's ook met de huisartsorganisaties. Maak hiervoor gebruik van de stroomversneller [Kijken door de bril van regiopartners](#) van de NVZ.

Voorbeeld

Binnen het Jeroen Bosch Ziekenhuis is een projectleider 'Alcoholproblematiek' aangewezen. Haar rol is om alcoholproblematiek bij patiënten te agenderen en zorgverleners te faciliteren. Hiervoor maakt zij gebruik van de handreiking '[Implementatie \(vroeg\)signalering alcoholproblematiek](#)'. Zorgverleners in het JBZ worden standaard geschoold in motiverende gespreksvoering. Daarnaast is er een tweewekelijks multidisciplinair, regionaal overleg waarbij onder andere de afdeling psychiatrie, maatschappelijk werk, verslavingszorg en huisartsen aansluiten voor casusbespreking.

Voorbeeld:

In Ziekenhuis Gelderse Vallei worden patiënten die in aanmerking komen voor begeleiding bij Stoppen Met Roken (smr) met één druk op de knop doorverwezen naar de smr-consulent in het ziekenhuis. Deze consulent bespreekt met de patiënt welke begeleiding het best passend is. [Meer over de smr-consulent hoort u in deze podcast.](#)

In andere ziekenhuizen hebben de zorgverleners een overzicht van regionale partners gekregen en verwijzen zij direct door. Men kan ook gebruik maken van het overzicht van het RIVM met het landelijk aanbod [Gecombineerde Leefstijl Interventies \(gli\)](#). Let op: Spreek met de huisarts af wie aanspreekpunt wordt voor de aanbieder van de gli. [De voorwaarden voor verwijzen naar een gli](#) worden beschreven door het Zorginstituut.

“Voor de toekomst zie ik graag een preventieloket in het ziekenhuis, waar zorgverleners patiënten naartoe kunnen verwijzen zodat zij vanaf daar bij de juiste hulp terecht komen.”

Peter van Hengel (longarts)

TIPS!

- Stel een medisch specialist én een verpleegkundige aan als ambassadeur. De rol van de ambassadeur is om leefstijl te agenderen bij zijn collega's en de raad van bestuur. De stroomversneller [Versterken medisch leiderschap](#) geeft hier handvatten voor.
- De Federatie ontwikkelde een [online cursus](#) voor medisch specialisten, waarin zij handvatten bieden om leefstijlinterventies ter sprake te brengen.
- Voor patiënten is het belangrijk om te weten of de leefstijlinterventie vergoed wordt. Voorkom dat patiënten afhaken omdat zij veronderstellen dat het geld kost dat ze mogelijk niet hebben.
- Schakel de communicatieafdeling van het ziekenhuis tijdig in. Zij kunnen adviseren over inzet van patiëntinformatiemiddelen en effectieve communicatie richting zorgverleners en het externe netwerk.
- Luister naar de [preventie-podcast](#) van de NVZ voor meer concrete tips.

Meer weten?

www.demedischspecialist.nl/jzojp | www.zorgvoorjump.nl